

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 016947 16 Кж 3
Бања Лука, 26.01.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала састављеном од судија Обрена Бужанина као председника вијећа, Драгомира Миљевића и Весне Антонић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Т.Г., због кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 354. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона РС, одлучујући о жалбама оптуженог и његовог браниоца, адвоката С.Ђ. из Д., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци – Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 016947 15 К од 19.09.2016. године, у сједници вијећа којој су присуствовали специјални тужилац Миодраг Бајић, оптужени и његов бранилац, донио је 26.01.2017. године

ПРЕСУДУ

Дјелимично се уважавају жалбе оптуженог и његовог браниоца, преиначава у одлуци о казни пресуда Окружног суда у Бањој Луци – Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 016947 15 К од 19.09.2016. године, тако што се оптужени Т.Г. због кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 354. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона РС, за које је том пресудом оглашеном кривим, на основу одредаба члана 38. тачка 2. и члана 39. став 1. тачка 4. Кривичног закона РС, о с у ђ у ј е на казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмијењена.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци – Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 016947 15 К од 19.09.2016. године, оптужени Т.Г. је оглашен кривим због кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 354. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона РС (у даљем тексту КЗ РС) и за то дјело осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку РС (у даљем тексту ЗКП РС) оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 4.927,48 КМ, те паушални износ од 400,00 КМ.

На основу члана 108. став 1. и 3. ЗКП РС оптужени је обавезан да оштећеној Републици Српској, а по основу имовинскоправног захтјева на рачун буџета исплати износ од 264.297,40 КМ у року од 30 дана по правоснажности пресуде, под пријетњом извршења.

Против те пресуде благовремено су изјавили жалбе оптужени и његов бранилац.

Оптужени побија пресуду због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања, одлуке о кривичној санкцији и одлуке о имовинскоправном захтјеву. Предлаже да се побијана пресуда преиначи и он ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Бранилац оптуженог побија пресуду из свих основа из члана 310. ЗКП РС, те предлаже као и оптужени у својој жалби.

Одговор на жалбе није поднесен.

На сједници вијећа оптужени је изложио жалбу као и допуну жалбе, те остао код навода и приједлога из жалбе и допуне исте.

Бранилац оптуженог је изложио жалбу, остао код навода и приједлога из жалбе, а оптужени је ту жалбу подржао.

Специјални тужилац је предложио да се жалбе одбију као неосноване и првостепена пресуда потврди.

Разматрајући спис, побијану пресуду, жалбе и допуну жалбе оптуженог, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Жалба оптуженог у основу побијања пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка износи разлоге из чијег садржаја се може закључити да се побија чињенична основа првостепене пресуде, јер се указује на чињеницу да он као директор Републичке управе за ... (у даљем тексту РУГИПП) није упозораван како то тврде свједоци А.Д., Ћ.Б., С.Б.-Ч., Д.Д., В.Ђ. и З.К., да он поступа супротно Закону о платама када на основу закључених уговора са закуподавцима плаћа закупнину за запослене у РУГИПП, а не постоји ни један писмени акт ни забиљешка о томе да је он на то упозорен. Такође се у жалби истиче да је РУГИПП подносила сваке године извјештаје о раду Влади РС у којима је наведено да се за закуп станова плаћа закупнина из средстава РУГИПП. Критикује се селективан приступ у оцјени доказа, јер је првостепени суд поклатио вјеру исказима свједока, а не материјалним доказима које је извела одбрана.

Изнесени жалбени приговори су неосновани јер је побијана пресуда све изведене доказе оцијенила у складу са одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС,

образложење пресуде је у складу са одредбом члана 304. став 7. ЗКП РС. Наиме, приговор жалбе оптуженог да су за сваку годину поднесени извјештаји Влади РС у којима је садржано у којим износима су плаћани закупи станова по уговорима наведеним у изреци побијане пресуде, а које станове су користили запослени у РУГИПП, је ирелевантан, јер се тим приговором не може довести у сумњу правилно утврђење побијане пресуде да су закупи за станове плаћани, а да за то није постојао правни основ у Закону о платама запослених у органима управе РС, а одредбе овог закона су и у изреци пресуде наведене.

Чињеница да је извјештај Влада РС прихватила и да се тада није постављало питање плаћања закупа за станове које су користили запослени, не може представљати аргумент да оптужени није поступао на начин како је то у изреци пресуде утврђено.

Неосновано се жалбом указује да су свједоци М.Ђ., З.К. и садашњи директор РУГИПП М.К., потврдили свједочење оптуженог да је он био овлашћен закључивати уговоре са станодавцима и плаћати закупнину за те станове, јер из исказа ових свједока такав закључак не произилази, па се оптужени на садржај ових исказа упућује.

У вези са имовинскоправним захтјевом се такође неосновано истиче да постоји сумња када је тај захтјев у писменој форми пред судом постављен. Жалба се овдје позива на свједочење директора РУГИПП М.К. од 10.06.2016. године, који је саслушан на главном претресу, иако је писмени имовинскоправни захтјев постављен 04.02.2016. године, па се изражава сумња у чињеницу у вези са постављањем имовинскоправног захтјева. Тај приговор је неоснован, јер он сам за себе нити у вези са другим доказима нема значај одлучне чињенице. Оно што је одлучно јесте да је имовинскоправни захтјев према оптуженом на главном претресу постављен и да је суд оптуженог обавезао да исплати по том основу износ наведен у изреци првостепене пресуде.

Неоснован је и приговор оптуженог у допуни жалбе којим тврди да је изрека пресуде неразумљива у дијелу који се односи на психички однос оптуженог према дјелу, јер из чињеничног описа у изреци пресуде сасвим јавно произилази да се виност оптуженог огледа у умишљајном поступању, о чему су у образложењу пресуде дати ваљани разлози.

Жалба браниоца оптуженог у основу побијања пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС указује на одсуство разлога о одлучним чињеницама, јер пресуда у образложењу не садржи завршну ријеч браниоца коју је он предао суду у писменој форми као доказ одбране, па одсуство разлога о томе чини наведену повреду. Овај приговор је неоснован јер се у завршној ријечи не изводе докази, већ се анализира садржај доказа изведених на главном претресу у фази доказног поступка, па писмено предата завршна ријеч не може бити доказ и о томе пресуда не треба да садржи образложење.

Надаље се истиче да је изрека пресуде требала садржавати одредбе Закона о буџетском систему РС и Закона о извршењу буџета, па да одсуство

ових одредаба такође представља битну повреду из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Ни овај приговор није основан, јер ни жалба није навела које су то одредбе наведених закона које су требале бити садржане у изреци пресуде, и због чега би то имало утицаја на коначан закључак пресуде о кривици оптуженог за дјело за које је оглашен кривим. И у овој жалби се као и у жалби оптуженог истиче да је Управа на чијем је челу био оптужени за сваку годину подносила извјештаје о раду, у којима су између осталих наведена и средстава за плаћање закупа станова, да је Влада РС те извјештаје усвојила, те да се на одговарајућем конту за одређену годину планирају средства за закуп, да се у завршном рачуну Управе – конто 4121 води закуп стамбених и пословних простора, а што је по тврдњи жалбе потврдио свједок З.К. Исказ овог свједока између осталих исказа критикује и жалба оптуженог. Изнесени приговори, када је о закупу ријеч као и они који се односе на усвајање извјештаја Владе РС о плаћању закупа, као и да су на истом конту средства за закуп станова и пословних простора, те критике упућене исказу свједока З.К., о чему је већ било ријечи у вези са жалбом оптуженог, су по оцјени овога суда неосноване. Ово због тога што из налаза вјештака економске струке М.В. произилази који су новчани износи од стране РУГИПП исплаћени по основу закупа станова и режијских трошкова за период који је наведен у изреци побијане пресуде.

У жалбеном основу повреде Кривичног закона жалба истиче да је у конкретном случају првостепени суд требао примјенити одредбе Закона о буџетском систему РС, као и одредбе Закона о извршењу буџета РС, као *lex specialis*, позивајући се на оне одредбе ових закона које поступање супротно тим одредбама прописују као прекршај.

Ни овај приговор жалбе браниоца није основан, јер се изрека пресуде правилно позива на одредбе Закона о платама запослених у органима управе РС, јасно наводећи одредбе члана 28., 30. и 31. овог Закона. У одредби члана 28. Закона о платама запослених у органима управе РС је тачно прописано која права имају запослени, а међу тим правима није наведено право запослених на коришћење стана који би плаћала Управа у којој су запослени.

Одредба члана 31. истог Закона прописује да у случају да је материја која је предмет овог закона на другачији начин уређена законима и другим општим актима, примјењиват ће се одредбе овог закона.

Како је одлука Владе РС из 2006. године доношењем Закона о платама запослених у органима управе РС који се примјењује од 01.01.2008. године, престала да важи, то не постоји правни основ да се запосленима у РУГИПП који су користили станове на основу уговора које је РУГИПП закључила са закуподавцима плаћа закупнина.

Стога су сви изнесени приговори жалбе браниоца оптуженог у дијелу који се односи на повреду Кривичног закона на штету оптуженог, неосновани.

Из свих наведених разлога овај суд налази да је оптужени учинио кривично дјело несавјестан рад у служби из члана 354. став 2. у вези са ставом

1. Кривичног закона РС, а на начин, у вријеме и под околностима описаним у изреци ове пресуде. Ово кривично дјело чини службено лице које свјесним кршењем закона или других прописа, пропуштањем дужности надзора или на други начин очигледно несавјесно поступа у вршењу службе, иако је било свјесно или је било дужно и могло бити свјесно да усљед тога може наступити тежа повреда права другог или већа имовинска штета, па таква повреда или штета и наступи (члан 354. став 1. КЗ РС).

Ако је усљед дјела из става 1. овога члана дошло до тешке повреде права другог или наступила имовинска штета у износу који прелази 50.000 КМ, ради се о кривичном дјелу из члана 354. став 2. ЗКП РС.

Оптужени је дјело учинио у својству директора РУГИПП, дакле као службено лице које има највећу одговорност и највећа овлаштења у руковођењу Управом, као и примјени у раду закона и других прописа. У том својству он у периоду дужем од пет година закључује уговоре о закупу станова које користе лица запослена у Управи којом он руководи, иако је потпуно свјестан да запосленима не припада право на стан, односно да им се као запосленима плаћа закупнина за станове које користе. Те чињенице је оптужени свјестан, не само из разлога што су главне ревизије јавног сектора вршене у периоду за који се он терети, а у извјештајима Главне службе за ревизију јавног сектора указивано да он на начин садржаним у изреци пресуде поступа супротно одредбама Закона о платама запослених у органима Управе РС, већ су му на то указивали и његови сарадници – свјedoци који су саслушани на главном претресу чији искази су изнесени у образложењу пресуде, правилно оцијењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС и таквом оцјеном коју и овај суд сматра правилном изведен је коначан и правилан закључак да је оптужени очигледно несавјесно поступао, да је био свјестан да на тај начин може наступити имовинска штета за буџет РС из којих средстава се финансира дјелатност РУГИПП, о чему је ваљано образложење дала и првостепена пресуда. Овдје је ријеч о томе да је кршење, односно поступање супротно одредбама Закона о платама трајало у дужем временском периоду, да је оптужени иако је био свјестан и знао да поступа супротно томе закону, то поступање не прекида, а све то упућује да је он као службено лице очигледно несавјесно поступао, дакле, то поступање је по редовном току ствари неочекивано обзиром на својство оптуженог и превазилази обично или редовно непридржавање закона које се по редовном току ствари од службеног лица у својству које је имао оптужени, не може очекивати.

Такође су неосновани приговори ове жалбе у дијелу који се односи на имовинскоправни захтјев, јер жалба прије свега указује да није јасно ко је оштећени, да ли РС или РУГИПП. Ти су приговори неосновани јер је несумњиво утврђено да је радњама оптуженог које су предузете супротно Закону о платама запослених у органима управе РС, што је имало за посљедицу да је наступила већа имовинска штета, која се састоји од исплаћених закупнина и режијских трошкова за период од 01.01.2008. до 30.04.2013. године у износу од 264.297,40 КМ, због чега је првостепени суд правилно поступио када је оптуженог обавезао да оштећеној РС на рачун буџета а на име имовинскоправног захтјева исплати износ наведен у изреци пресуде. РУГИПП своју дјелатност обавља средствима која јој се додјељују из буџета РС, а без

обзира што остварује и властите приходе, у конкретном случају је оштећен буџет, јер се неовисно од начина стицања средстава ни средства додјелена из буџета, као и она остварена редовном дјелатношћу, не могу користити за плаћање закупнине за станове које су користили запослени у РУГИПП-у, а што је већ наведено, супротно одредбама чланова 28., 30. и 31. Закона о платама запослених у органима управе РС.

Из наведених разлога, основано је оптужени обавезан да по основу имовинскоправног захтјева плати у корист буџета РС износ наведен у изреци ове пресуде.

И одлука о трошковима кривичног поступка на које је оптужени обавезан на основу члана 99. став 1. ЗКП РС, је правилна и законита, јер је оптужени оглашен кривим и основано је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка и паушални износ, па су приговори жалбе браниоца и у овом основу побијања пресуде неосновани.

Како се жалбама оптуженог и браниоца пресуда побија и због одлуке о казни, овај суд је оцијенио да су жалбе дјелимично основане, имајући у виду чињеницу да је првостепени суд на страни оптуженог утврдио само олакшавајуће околности, на које се позива у образложењу побијане пресуде, а које по оцијени овога суда имају карактер особито олакшавајућих, то је изречена казна затвора у трајању од 1 (једне) године престрога, због чега је примјеном одредаба члана 38. тачка 2. и члана 39. став 1. тачка 4. КЗ РС, овај суд оптуженом изрекао казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци, налазећи да је мјера изречене казне довољна и потребна да се истом оствари сврха кажњавања из члана 28. КЗ РС, како са аспекта опште (генералне) тако и посебне (специјалне) превенције.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци ове пресуде на основу члана 328. став 1. ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић